

673/6810

התאחדות הספרנים
הספרנים

(ש)

יצירות

לבול לאיים

התוכן

- הנייר בבולי ישראל.
- שרות דאר-ברצועת עזה.
- הדאר בסרזיאנסטר.
- איסוף לפי נושאים.
- כרוניקה ועוד.

1

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

המשביר המרכזי

חברה קואופרטיבית להספקה
של העובדים העברים בישראל

ירושלים

תל-אביב

חיפה

דרך שלמה 58

טל. 18—84211

המחלקה לניר ומכשירי כתיבה

מכירת אלבומים וסדרנים לבולים מכל הסוגים

ידיעות לבולאים

בסאון התאחדות אגודות
הבולאים בישראל

תל-אביב, ת. ד. 2896

מספר 1 שנה I

דצמבר 1958

פנימי

רק לחברי האגודות

מופיע פעם לחודש

מאמרים שלא הוזמנו
יחזרו אך ורק כשיצורפו
דמי-דואר משלוח

הופעות בולים חדשים
בישראל :

10.12.58: בול זכויות
האדם.

בערך של 750 פר'
צבע צהוב שחור

בזמן הקרוב תופיע סדרה
בת 4 בולים מוקדשת
להישגי הדואר בישראל.

כ"כ יופיע בקרוב בול
דואר אוריר בערך נקוב
של 5 ל"י.

לאחר החלטה של התאחדות אגודות הבולאים
בישראל מופיעים החל מעכשיו ידיעות אלו.
בחרנו בצורת דפוס זולה כדי לא לגרום
לחברים הוצאות גדולות, ובכל זאת למלא
את החסר וע"י אינפורמציה פריודית לשרת
את הבולאות ואת הבולאים.

בסאוננו צריך לשמש גשר בין הועד הפועל
של ההתאחדות לבין חברי האגודות; למסור
הודעות חשובות, לפרסם מאמרים מקצועיים
וידיעות על הופעות בולים חדשים.

בידיעות אלו אינם צריכים להשתתף רק
חברי הועד הפועל של ההתאחדות בלבד, כל
אחד מכם, אשר ברצונו למסור דבר-מה
בעניני בולאות, חייב לכתוב לנו, לכן
משמשת פתיחה זו כהזמנה למומחים בשטחי
הבולאות השונים, לשלוח לנו מפרי נסיונם
כדי שנוכל לפרסם אותו בצבורנו.

נשתדל כמובן להתרחק מכל ויכוח-סרק.
מגמתנו - שרות אובייקטיבי לבולאים.

התאחדות אגודות הבולאים בישראל.

F.I.P. ואיסוף לפי נושאים

צורות ההתפתחות השונות בשטחי הבולאות בשנים האחרונות, הטילו על ה-F.I.P. (הפדרציה הבין-לאומית לבולאות) את התפקיד לשנות את עמדתה. בקונגרס השנתי של ה-F.I.P., אשר התקיים לפני זמן קצר בבריסל, הוחלט על התקנון, המסדיר את השתתפות האוספים לפי נושאים בתערוכות בינלאומיות והמגדיר מזה בעצם אוסף לפי נושאים. לפי תקנון זה ייחשבו מעכשיו אוספים לפי נושאים כאוספים שווים לכל יתר האוספים, ויישפטו כך בתערוכות בין-לאומיות. בהזדמנות זו ניתנו גם קווים מדויקים, לפיהם חייבים אספנים תימאטיים לנהוג. כשנמצא בול אחד על נושא מסוים בסדרה שלמה, יש צורך להכניס לאוסף את כל הסדרה. דבר זה מובן בהחלט מנקודת ראות בולאית. אילו היו מוציאים את הבול הזה מתוך הסדרה השלמה, היה האוסף הופך אולי לאוסף תמונות, אך לא לאוסף בולאי. גם באוספים תימאטיים חייב להשאיר היסוד הבולאי ולא רק הציור על גבי הבול הבודד.

החלטה חדשה של
ה-

כמו כן הוחלט כי בסדור האוסף יש לשמור את המקום הבולט ביותר לבול עם כתובתו החיונית ביותר בלבד, ולא לתמונות או לקטוטים שונים אשר רק יכולים לשמש רקע ולא נושא עיקרי.

איסוף תימאטי שימש מאז ומתמיד כנושא לויכוחים רבים. ישנם כבר כעת תיאוריות רבות ושונות, אשר יכולות אפילו להעביר את הבולאות לפסים פוליטיים. לצערנו, כתב העתון המזרח-גרמני לבולאות "זמלר-אקספרס" על איסוף לפי נושאים, שקיימת אפשרות השפעה פוליטית בסדור אוסף, למשל של גרמניה או של תנועת הפועלים. את מנהיגי המהפכות יש לחשוב כגבורי תנועות-פועלים ואם אוספים, למשל, את הנושא "התעשייה", יש להכניס באוסף זה את כל הבולים עם תמונות קרל מרכס, אנגלס, לנין וסטלין. כך יש גם לנהוג, כותב העתון, באוסף של ארץ מסוימת בלבד, ובנושא היסטורי של אוסף יש לשמור על העיקרון החברתי אשר משתקף בבולים ולא על העיקרון ההיסטורי.

תוכן פוליטי
באוספים

היסטוריה בדו-אקסואליות

במס. 19 של העתון הזה ביתנים תאריכים חשובים אשר יש להשתמש בהם באוסף תימאטי "תולדות גרמניה ב-100 השנים האחרונות"; 1866 - הקרב של קוניגראץ כנקודת מפנה באיחוד גרמניה; 1883 - שנת מותו של קרל מרקס; 1895 - שנת פטירתו של פרידריך אנגלס; 1890 - הפוליטיקה התוקפנית של האימפריאליזם; 1919 - רנוזה לנכסמבורג וקרל ליבקנכט; 1930 - ארנסט טהאלמן - תוכנית לשחרור לאומי וסוציאלי של העם.

שורה זו של תאריכים יכולה להימשך לאין סוף; אך חסרים לתאריכים אלה התמונות הבולאיות השונות מהתקופה הזאת. האם יכול ההסבר הפוליטי הזה להתפרש כנושא בולאי?

"הגשר והבולאות"

לדעתנו חייב אוסף לפי נושאים ללכת אך ורק לפי הציורים האמיתיים על-גבי הבולים הבנויים סביב נושא מסוים, ולא לכלול כל זימה פוליטית. אנו יכולים לאסוף מוסיקאיים, סוציאולוגים, דופאים או גבורי מהפכה ולא חשוב אם אנו לוקחים בחשבון גבורים מהמפלגות הימניות או השמאליות. כך הוא הדבר גם באוספים על אישים מפורסמים, בהם, בצדו של הצאר הרוסי, נמצאים גם לבין, סטלין ואפילו הרב ליאו בק.

בדרך כלל ע"י החלטת F.I.P. מתמלא כאן חסרון שהיה קיים עד כה, ואנו תקווה כי דבר זה יקשר להבא את "ההיקרות" ויביא לאחווה בין העמים.

ה נ י ר ב ב ו ל י י ש ר א ל

סדרת מאמרים על ידי מ. פרצלן

ברצוני להתחיל בסדרת מאמרים על הניר בבוליזנו כי נושא זה קוסם לי במיוחד מקדמת דנא.

כבר בהוצאה הראשונה של הקטלוג שלי בשנת 1953, עשיתי את הנסוי למיין ולסווג את בולי "דואר עברי" בהתאם לסוגי הניר עליו הודפסה סדרה זו.

בטרם אגש לנושא עצמו, ברצוני להביע את שמחתי, אחולי ותודתי לבמה המאפשרת וממריצה את הבאת הידיעות ורחשי הלב של בולאי ישראל בפני חבריהם לתחביב. "ידיעות לבולאים" בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל, נעשה על ידי בולאים, בשביל בולאים ועל טהרת הבולאות במלוא משמעותו של המושג, וכעת לענין ולניר... הסובל כל, וגם בולים.

דואר עברי

שלשה צמוקים דחפוני להתחיל במאמרי על נושא זה ואלה הם, מהקל אל הכבד:

א. ידיעותינו על הניר, עליהם הודפסו בולי ישראל, קלושות ביותר.

בתנאים בהם הוקמה המדינה אי אפשרי היה התכנון, הבחירה והפקוח על הניר שסופק להדפסת הבולים. בשנים הבאות, עם הסדרת הרבה בעיות, מסופקני אם בעית הניר באה על פתרון הנכון. ברור בהחלט כי מקור רכישת הניר וייצורו לא היה אחד ויחיד. שיטת בחירת סוגי הניר בשביל הבולים גם היא אינה מראה קו מתוכנן ויציב.

בחירת הניר

נוסף לכל זאת, לא קבלו הבולאים את האיזפורמציה הרצויה משלטונות הדואר והשרות הבולאי. גירסתי היא כי משרדים אלה אין להם לעצמם, כל ידיעה וענין במינים, הסוגים והתכונות האופיניות של הניר בו הם משתמשים.

"שרת"
ללא מומחיות

פניותינו המרובות ל"שרת הבולאי" אינן נושאות כל פרי ואינן מוסיפות ידיעות כל שהן בשאלה זו.

עלינו לסמוך על עבודתנו וחקירותינו אנו. תקותי היא שמאמרי יתנו את הדחיפה והרצון להתמסר לאיסוף ולמיון חומר שיאפשר את ידיעתם של סוגי הציר בכל סדרה וסדרה של בולינו.

צורת ב.
איסוף בולים

הבולאות אינה מסתפקת באיסוף וסידור בולים לפי הציורים והמספרים המופיעים עליהם. על הבולאי להתעמק יותר בלידתו של הבול וללוותו מיום ההופעה עד הוצאתו מהמחזור עם הפסקת מכירתו בבתי הדואר או עד אזילת המלאי במחסני הדואר.

מידת התעמקות זו היא יחסית ומשתנה אצל כל בולאי ותלויה בסיבות כגון: תכונות אישיות, הזמן שהאספן מקדיש לאספו, סכומי הכסף העומדים לרשות התחביב, כמות החומר הבולאי המצטבר תוך פרקי זמן מסוימים, ועוד ועוד.

בולאי הארץ נמצאים בתנאים מיוחדים ושונים מאלה של רוב חבריהם בארצות חוץ. בגלל ההגבלות במטבע זר והפקוח על סכומי החלופין, אין באפשרותנו לקבל חומר מספיק הן מההופעות החדשות והן מההוצאות הישנות וביחוד חומר בולאי בעל ערך כספי נכבד.

ספציפיקציה

ההופעות המקומיות, למרות כמותן המוגזמת, אינן מספקות די חומר לבלוי זמן פילטלי כדי דרישותיו של הבולאי ולכן כדי למלא את החסר עלינו להתמסר יותר לספציאליזציה. לחפש, למיין ולסדר כל סדרה והוצאה על כל הרגיל שבה, ולחקור ולחפש את כל הבלתי רגיל בין אם בלתי רגיל זה הופיע בלי כוונה תחילה או הודות לסיבות רשמיות שונות.

הציר עליו מודפסים הבולים מהווה אחד השטחים העקריים בו יכול הבולאי למצא כר נרחב לחפוש אחרי שוניים וסטיות לספוק מאוויו הפילטליים.

במאמר הבא: ג. הניר כחלק יסודי של הבול.

(המשך בגליון הבא)

ת ע ר ו כ ו ת ב ו ל י ם

זמן רב לפני שאספן מתחיל לסדר את אוספו, עליו לדעת מה ברצונו להציג בתערוכת הבולים.

כמובן ברצונו להראות את כל אוספו או לפחות חלק ממנו, אך יש מקרים והבולים הם רק דרך ממה שהמציג רוצה להראות. אולי ברצונו להראות את כל החותמות שהיו בשימוש במקום מסוים, או בתקופת זמן מסוימת, אולי רוצה הוא להראות צורות שונות של הובלת מכתבים בארץ מסוימת, או אספן אחר רוצה להציג נושא כגון אוביות, דגים, ספורט, מוסיקה, חיות או אישים מפורסמים על-גבי בוליו.

אך בכל התערוכות, אם מציג אספן מומחה המתמסר למחקר על בול אחד בלבד ועד לאספן תימאטי מובהק המציג את נושאו ע"י תמונות על-גבי בולים, הדבר הבסיסי הוא הבול.

צורת הדף הכלל הראשון בסדור של אוסף לקראת תערוכה, אם זו מקומית, ארצית או אפילו בין-לאומית, הבול חייב להיות הדבר העיקרי בדף. בתערוכת צילומים, הצלום הוא שזוכה בפרס, כך גם בתערוכת בולים, הבול הוא הדבר העיקרי אשר שופטים שמים לב אליו. כמעט ואין צורך להזכיר זאת, אך בכל זאת רבים הם המציגים אשר ברצונם להראות ציורים אומנותיים וצבעוניים על הדף, ולבול משאירים רק מקום קטן. אספנים רבים חושבים כי יש צורך להזכיר את הכל הידוע להם על הבולים שהם מציגים, והתצוגה נהפכת לאנציקלופדיה עם בולים כאילוטרציה. רק כאשר זוכר המציג כי המבקרים בתערוכה והשופטים, באו לראות בולים ולא עבודות אומנותיות, אז הוא עובר את המכשול הראשון אשר בסדור האוסף.

המרוצג כעת על האספן לדעת, מה הוא הבול שהוא מציג. כשמסבירים בול יש להניח כי הבא לראותו אינו יודע כלל מה מוצג. אל לכם לחשוש להגיד את כל הפרטים עליו. כתבו את שנת הופעת הבול, צורת הניקוב והסימן המימי, אם ישנו כזה. אלה הם הדברים העיקריים. כמובן, ההסברים על הדף משתנים בכל אוסף. למשל, באוסף של "הפני השחור" של אנגליה לא יהיה צורך לכתוב את תולדות אנגליה בקצרה, כמו שיהיה צורך לעשות באוסף תימאטי על אנשי-שם.

הכתובות

רבות דובר על זה האם צריך האספן לעשות את כתיבת הכתובות בעצמו או למסור זאת לגרפיקאי מומחה. אין כל סיבה לא למסור את הכתיבה לגרפיקאי, כי אין השופטים מתעניינים מי הוא האדם אשר כתב את דברי ההסבר. העיקר הוא שהדף ייראה יפה ומסודר היטב. קיימת גם אפשרות של שמוש במכונת כתיבה, אך ישנם אנשים המעדיפים כתיבת-יד, ואלה יכולים להיות השופטים.

שפות אוספים

את האוספים שופטים לפי הנתונים הבאים: ידיעות בולאיות, מחקר, מצבם של הבולים המוצגים, בדירות הבולים ושלמותו של האוסף המוצג. בתערוכות מחלקים על פי רוב את האוספים לכמה מדורים מסוימים ועל המציג לדעת לאיזה סוג של מדור ברצונו להכניס את אוספו. המדורים הם:

- (א) בולים קלסיים (בולים אשר הוצאו לפני 1900).
- (ב) בולים מודרניים (בולים אשר הופיעו אחרי 1900).
- (ג) אוספים שלמים (אוספים שלמים של ארצות אשר כוללים בולים משתי התקופות הב"ל).
- (ד) אוספים לפי נושאים.
- (ה) ספרות בולאית.

כמו כן יש בכל ארץ בו מתקיימת התערוכה, מדור מיוחד המוקדש לבולי אותה הארץ.

כל מדור מתחלק לסוגים: מחקר, אוסף לפי קטלוג, כלילים, חותמות, היסטוריה של דואר וכיו"ב.

לבסוף עוד עלי להזכיר כי בזמן סדור הבולים יש לשים לב לארץ בה מתקיימת התערוכה, כי אוסף בולי איטליה, למשל, יכול להיות דבר נדיר מאד בתערוכה אצלנו, אך באיטליה הוא יאלם לגמרי בין כל האוספים האיטלקיים המצוינים אשר יוצגו בה.

86 הימים של שרותי הדואר הישראלי ברצועת עזה

(למלאות שנתיים לכנוש הרצועה ע"י צה"ל)

מאת שמואל רזניק, תל-אביב

בתי הדואר ברצועת עזה עברו מיד ליד שלש פעמים מאז סיום המנדט הבריטי על ארץ-ישראל בשנת 1948. בפעם הראשונה - אחרי פלישת המצרים בשנת 1948, בשניה - לפני שנתיים לאחר כבוש הרצועה ע"י צבא ההגנה לישראל ובשלישית - אחרי פנוי הרצועה ע"י כוחותינו.

שלושה בתי דואר, סניף וסוכנות דואר פעלו ברצועה בתקופת הכבוש המצרי עד סוף 1956:

בית דואר בעזה.

סניף בית דואר בעזה החדשה (שנקראה בערבית "גזה אלג'ידה")
(ובאנגלית "NEW GAZA")

בית דואר דיר-אל-בלח.

בית דואר חאן-יונס.

סוכנות דואר רפיח.

עזה נכבשה ע"י צה"ל בשעה 2.30 אחה"צ ב-2 בנובמבר 1956, דיר-אל-בלח וחאן-יונס בין השני והשלישי בנובמבר 1956, ורפיח ב-1 בנובמבר 1956.

משלוחי הדואר האחרונים מעזה לקהיר, ומעזה לדיר-אל-בלח, חאן יונס, ורפיח נשלחו ביום 30 באוקטובר 1956 במכוניות, ובגלל התקדמות המהירה של כוחות ישראל לא הספיקו המצרים להעביר את משלוחי הדואר שכבר הוכנו למשלוח ביום 31 באוקטובר 1956.

בכל אופן המשיך בית הדואר בעזה לפעול עד צהרי יום 1 בנובמבר 1956, שהוא היום האחרון לשרותי הדואר המצרי, שאר בתי הדואר והסוכנות נסגרו ביום 31 באוקטובר 1956.

הנהלת הדואר הישראלי פעלה במהירות לחדוש שרותי הדואר ברצועה ומיד לאחר שנתנה האפשרות לכך מבחינה טכנית חודשו שרותי הדואר, המברקה, והטלפון. וכך נפתח מחדש בית הדואר בעזה ביום 10 בדצמבר 1956. שתי חותמות דואר, עזה 1, ועזה 2 הוכנסו לשמוש בו ביום. שתי חותמות נוספות עזה 3, ועזה 4 הוכנסו לשמוש בבית הדואר בעזה ביום 25 בדצמבר 1956.	שרותי הדואר הישראלי ברצועת עזה
--	---

בתי הדואר הישראליים בדיר-אל-בלח וחאן-יונס נפתחו לשרות הקהל ביום 3 בינואר 1957, בשני בתי דואר אלה הרכנסו לשמוש 2 חותמות דואר מספר 1 ומספר 2.

סוכנות הדואר היחידה (סוג ב') נפתחה ברפיח ביום 21 בינואר 1957. בסוכנות דואר זו הוכנס לשמוש רק חותמת אחת.

יעילות דואר

חיושם המהיר של שרותי הדואר, המברקה, והטלפון ברצועת עזה יכול להחשב כהישג מזהיר של מחלקת הדואר הישראלי, לעומת זה יש לראות את סיומם והסולם של כל השרותים האלה בשיא המהירות ובסדר מופתי, כהישג עוד יותר גדול, אם נקח בחשבון שהצו לסגירת בית הדואר בעזה נתן בשעה 02.30 לפנות בוקר ביום 5 במרס 1957, שהיה היום האחרון לשרותי הדואר הישראלי ברצועת עזה.

בתי הדואר הישראליים ברצועה נסגרו ביום 5 במרץ 1957 בשעות כדלקמן :-

סוכנות הדואר ברפיח בשעה 1 אחה"צ
בית הדואר בחאן-יונס " 2.30 "
בתי הדואר בעזה ודי-אל-בלח בשעה 3.30 אחה"צ.

וכך בסתיימו שרותי הדואר הישראליים ברצועת עזה שפעלו בדיוק 86 ימים.

ה ד פ ס ו ת מ א ח ו ר י ב ו ל י ם

רב האספנים של בולי ישראל, או לפחות אלה אשר אוספים בולים בלתי משומשים, מסתכלים דחופות על צדם השני של הבול כדי לוודא את מצבו של הדבק.

אך ישנם מקרים מסוימים שאספני בולים מוחתמים מתעניינים גם בצדם השני של הבולים.

הדפסות שונות בשנת 1875 החליטה מנהלת הדואר הספרדי להדפיס בצד השני של הבולים מספרים, למניעת זיופים. על בול של 2 מרק, אשר הוצא בשנת 1875/76 ע"י המדינה הגרמנית וירטמברג מודפסת הכתובת "אסור למכור", כי בול זה היה בשמושם הבלעדי של משרדי הממשלה (כעין בול שרות). בפורטוגל הופיעו בשנת 1895 15 בולים לזכרו של אנטוניוס הקדוש מפאדוא, ובצדם השני של כל אחד מודפסת תפילה קצרה. הונגריה הוציאה בשנת 1925 סדרת בולי תעמולה שבהם הנושא הוא ספורט. כדי למנוע שבוש של התמוזות, הדפיסו הדפס רכב ובו תוספת של 100% בצדם השני של הבולים.

לאספנים ידוע היטב הסדור על הבולים הראשונים של למביא, אשר הופיעו בגמר מלחמת העולם הראשונה. בגלל מחסור בנזיר, הודפסו הבולים על מיני ניירות שונים. כגון מפות גרמניות ישנות, ואפילו שטרי כסף בלתי גמורים.

רוסיה הדפיסה 3 סדרות של בולים אשר בצדם השני מודיעה הממשלה כי הבולים הללו משמשים גם ככסף לשעת חרום.

שווייץ מדפיסה על בוליה אשר במכרים ע"י אבטומטים, מספרים, כדי להקל על הבקורת של המכירות, וכעת מעיינת מנהלת הדואר המערב-גרמני בתכנית דומה לזו של שווייץ.

כרוניקה של בולים חדשים

- 100 שנים לבולי ארגנטינה; הערכים 40 סנטבו, 1 פיזו, דואר אויר 80 סנטבו. א ר ג נ ט י נ ה
- אוסטרלים מפורסמים: 2.40 שילינג, בצבע סגול, תמונתו של דייר רדליך. 1.50 שילינג, צבע אדום כהה, שכון רבנהוף. א ו ס ט ר י ה
- 100 שנה לבולי איי בהמס; 1 פ. שחור ואדום; 2 פ. שחור וירוק; 6 פ. שחור וכחול; 10 פ. שחור וחום. א י ר ב ה מ ס
- אויז'ן איסאי; 30 סנטימים כחול ואדום סגול; ב ל ג י ה
- פתיחת המסגד; 8 סנט שחור ירוק; 15 סנט שחור וקרמיון; 35 סנט שחור וסגול. א י ר ב ר ו נ י י
- 200 שנה לבית הנבחרים הראשון; 5 סנט כחול. ק נ ד ה
- לזכר דייר טורה מומחה לחרקים; 4 סנט כחול; דואר אויר 8 סנט רב צבעי; 12 סנט ירוק ואדום כהה; 30 סנט ורוד וירוק. ק ו ב ה
- ליום הולדתו של מקס שובינסקי, צייר בולים; 1.60 כתר, שחור וחום; אישים מפורסמים; 30 הלר אדום, 45 הלר סגול; 50 הלר כחול; 1.40 כתר שחור. צ' כ ו ס ל ו ב ק י ה
- 25 שנה לעליתו לשלטון של הנשיא טרוכילו; 2 סנט צהבהב; 4 סנט ירוק וצהוב; 7 סנט חום וצהוב; כ"כ הופיעה צמדה ובה שלושת הבולים. ד ו מ י נ י ק ה
- אליפות ארצות דרום אמריקה בכדור סל; 1.30 ס. ירוק כהה וחום. א ק ו ד ו ר
- 100 שנה לגימנסיה לבנות; 30 מרק. פ י נ ל נ ד

גרמניה המערבית	בולי אירופה; 10 פפניג ירוק וכחול; 40 פפניג כחול ואדום.
י ו ן	הקונגרס בין-לאומי להגנת הטבע; 20, 30, 50, 70 לפ. 1, 2, 3.50 ו-5 דרכמה כולם רב גוניים.
ה א י ט י	הדפס רכב של צלב אדום על בולי תערוכת בריסל; 0.50 + 1.00 ג. סגול, 0.50 + 1.50 ג. תפוז, 0.50 + 2.50 ג. אדום.
ה ו נ ד ו ר ס	דגל הונדורס וארצות הברית; 1 סנט כחול; 2 סנט אדום; 5 סנט ירוק; 10 סנט אדמוני; 20 סנט תפוז; 30 סנט ורוד; 50 סנט, 1 ל. צהוב; 2 ל. ירוק; 5 ל. תכלת.
ה ו נ ג ר י ה	תחרויות בין-לאומיות לספורט; 20, 30, 40, 60 פ. 1, 2.50, ו-3 פל. (לא במסרו הצבעים).
א י ס ל נ ד	סוס איסלנדי; 10 אור. אפור, 2.35 קר. חום;
א י נ ד ו נ ז י ה	תחרות בדמינטון; 25 ס. אדום; 50 ס. תפוז; 1 דפ. חום.
ע י ר ק	הדפס רכב "רפובליקה עירק", כל הערכים המראים את המלך פייסל מ-1 פ. עד לדינר.
א י ס ל י ה	ביקורו של הנשיא בברזיל; 175 לירות ירוק. ג'יובני סגנטיני; 110 ל. אפור על צהוב. ג'יובני פטורי; 110 ל. חום.
י פ ן	קונגרס בין-לאומי למחלות החזה; 10 ין ירוק כחול. הפרק הלאומי; 10 ין אדום, צהוב וכחול שחור; 20 ין צהוב, ירוק וכחול שחור.
ה ו ל נ ד	בולי אירופה; 12 סנט אדום וכחול; 30 סנט כחול ואדום. כ"כ 2 ערכים נוספים של בולי דמי דואר.

פ ר ו	דייר גרציה; 0.60, 1.20, 1.50 ו- 2.20 דולר כולם בצבע שחור, צהוב, ירוק ואדום.
פ ו ר ט ו ג ל	קונגרס בין-לאומי למחלות טרופיות; 1.00 דולר חום וירוק; 2.20 דולר כחול בהיר וכחול כהה.
ר ו מ נ י ה	100 שנה לבולי מולדביה: הוצאו 8 בולים שונים וצמדה.
ס א ר	בולי אירופה, ראה גרמניה מערבית. ערכים בפרנקים.
ס ה ר ה ה ס פ ר ד י ת	לזכרו של סרבנטס: 5 + 10 סנט; 5 + 15, 20 ו- 70 סנט.
ש ו י צ ר י ה	המשרד הבין-לאומי לחנוך: 5 סנט אפור; 10 ס. ירוק; 20 ס. אדום; 40 ס. כחול; 60 ס. חום; 2 פרנק סגול. האגוד הבין-לאומי לסלקומוניקציה: 5 ס. אפור; 10 ס. ירוק; 20 ס. אדום; 40 ס. כחול; 60 ס. חום; 2 פרנק סגול.
ב ר י ת ה מ ו ע צ ו ת	קונגרס בין-לאומי לאסטרונומיה: 40 ק. חום בהיר וכחול; 60 ק. כחול וצהוב; 1 ר. תפוז וחום.

בולים חדשים לפי נושאים

א מ נ ו ת	ארגנטינה, צ'כוסלובקיה, איטליה.
א מ נ י ס	צ'כוסלובקיה, איטליה.
א ס ט ר ו נ ו מ י ה	ברית המועצות.
ס ו פ ר י ס	צ'כוסלובקיה, סהרה הספרדית.
ס ו פ ר י ס	שוויצריה.
ת ע ר ו כ ת ב ר י ט ל	האיטי.

ב נ י נ י ם	אוסטריה, מקסיקו, פורטוגל.
מ ח ו ל	יפן.
ח נ ו ך	פינלנד, שויצריה.
המלכה אליזבת	בהמס.
בולי אירופה	הולנד, גרמניה המערבית, סאר, לוכסמבורג, איטליה, תורכיה, בלגיה.
ד ג ל י ם	פרו, הונדורס.
פ ר ח י ם	יון, פרו, קוריאה.
ח ר ק י ם	קובה.
א י י ם	יפן.
ר פ ו א ה	יפן, פורטוגל, פרו.
ה ר י ם	יפן.
מ ו ס י ק ה	בלגיה.
ס ו ס י ם	איסלנד.
מרכבות דאר	ארגנטינה.
ר ד י ו	שויצריה.
הצלב האדום	האיטי.
בתי ספר	פינלנד
אנשי מדע	קובה, פרו.
בוליס על בוליס	בהמס.
ס פ ו ר ט	אקודור, הונגריה, אינדונזיה.
אומות מאוחדות	מכסיקו, פנמה.

השנה הגיאופיזית על בולים

רשימת הבולים שהופיעו עד כה על נושא מעבין זה

1.7.57 בול בערך של 1 ין המראה ירח מלאכותי, כדור הארץ, פנגוין וארזיה.	י פ ן
1.7.57 סדרה בת 3 בולים (25, 35, 65 אורה) המראה את איי מאין, מפת שפיצברגן והקוטב הדרומי.	נ ו ר ב ג י ה
1.7.57 בול בערך של 40 קופ. המראה טלסקופ) 3.9.57 בול בערך של 40 קופ. המראה תצפית (7 בולים כוכבים ומכשירים אסטרונומיים. (	ב ר י ת ה מ ו ע צ ו ת
28.10.57 בול בערך של 2.50 פרנק המראה את כלבי המשלחת הבלגית.	ב ל ג י ה
28.10.57 צמדה בת 4 בולים באותו הנושא, הערך 2.50 + 5 פרנק.	
אוקטובר 1957, סדרה של 3 ערכים המראה מטרולוגים עם ציוד.	מ ו ש ב ו ת צ ר פ ת ב א נ ש א ר ק ט י ק ה
7.11.57 בול ב-10 פפניג המראה ירח מלאכותי עם הארץ והירח.	ג ר מ נ ה ה מ ז ר ח י ת
10.12.57 בול בערך של 15 סנט ובו מפת האיים עם נקודות תצפית אסטרונומיות.	ק ו ר ס ו
20.12.57 סדרה של 3 בולים ובהם "ספוטניק מס. 2" ותצפית אסטרונומית.	צ ' כ ו ס ל ו ב ק י ה
5.2.58 שני בולים ב-20 ו-25 פפניג המראים בלון, וספינה המודדת עומק.	ג ר מ נ ה ה מ ז ר ח י ת
5.3.58 בול בערך של 5 סנט ובו מיקרוסקופ ואזור הקוטב.	ק נ ד ה
26.3.58, 4 בולים (10, 20, 40, 70) תמונות שונות של הירח המלאכותי.	ק ו ר י א ה ה צ פ ו נ י ת
12.5.58, 3 בולים (1, 25, 10) ובהם המדען דה קלרס.	ק ו ל ו מ ב י ה
31.5.58 בול של 3 סנט ובו השמש והידיים מתוך תמונתו של מיכאל אנג'לו.	א ר צ ו ת ה ב ר י ת
12.7.58 בול של 40 סנט עם תמונה של הקוטב הדרומי.	א ר ג נ מ י נ ה
יולי 1958, 2 בולים (60 גר ו-2.50 לאט.) ובהם דב לבן ורקיסה לשלוח טילים.	פ ו ל נ י ה

הדואר בעיר היהודית טרזיאנשטאדט

ה מ ח נ ה
1941-1945

בשנת 1941, במסגרת פעולות ההשמדה בגד היהודים ע"י גרמניה הנאצית, הוחלט להקים גיטו מיוחד עבור יהודים זקנים וחולים וכן עבור בעלי אותות הצטינות גבוהים. מחנה זה לא היה צריך לשמש כמחנה השמדה, כי אם רק מקום מבודד בו יחיו היהודים בנפרד מהעולם החיצוני. חשבו, לבנות למטרה זו עיר שלמה ואחרי חיפושים רבים הוחלט על טרזיאנשטאדט, עיר קטנה בגבול הצפוני של פרוטקטוראט בוהמיה. בעיר זו גרו לפני כן כ-3000 תושבים, היא הוקמה במחצית השניה של המאה ה-18 כמצודה ועוד בשנת 1941 היתה שם חטיבה צבאית. בעיר היו כ-160 בתים, רובם צריפים צבאיים. ביום 24.11.41 הגיע לעיר זו המשלוח הראשון של יהודים, לשם עבודות בניה. אך כבר ב-1.1.42 היו שם יותר מ-7000 יהודים, כולם סגורים במספר קטן של צריפים. ביום 16.2.42 פוזרה האוכלוסיה האזרחית של העיר בין ערי בוהמיה האחרות וב-27.6.42 נמסרה העיר כולה לרשות הגיטו. עד תאריך זה היו בעיר כבר 43,000 יהודים מכל חלקי אירופה. עד מחצית 1943 נשאר כמעט תמיד אותו מספר של יהודים. רבים מהיהודים נשלחו משם למחנות רכוז ומחנות השמדה, אך תמיד באו חודשים במקומם. בין השנים 1941-45 עברו דרך גיטו זה כ-150,000 יהודים מהם נשלחו למקומות בלתי ידועים בערך 80,000.

בסוף שנת 1941 הוקם "ועד יהודי" של הגיטו אשר השתדל להקל את חיי העצורים עד כמה שהיה אפשר, אך האפשרויות היו מוגבלות ע"י הס.ס. בכל זאת הוקמה מועצה מקומית ומשטרה אשר שמרה על הסדר הפנימי. השמירה על כל העצורים היתה בידי הס.ס. ובידי המשטרה של בוהמיה. בינואר 1945 נשארו רק 11,500 עצורים במקום. כשהתקרבו הצבאות של רוסיה וארצות הברית, הורא הימלר על מסירת הגיטו ללא קרבות. הצלב האדום הבין-לאומי קיבל את פיקוחו על העיר ב-2.5.45. ביום 7.5.45 הגיעו למחנה הרוסים.

תחילה היה קיים איסור מוחלט על כל דואר שהוא, וגם קשר בין צריך לצריך לא היה קיים. ב-4.1.42 הורשה משלוח מכתבים פתוחים בשפה הגרמנית, בין צריך לצריך.

ה ד ו א ר

עבור אנשים אשר בשלחו מהגיטו בטרנספורטים הידועים הוקם "דואר טרנספורטים" מיוחד, כדי להעביר הודעות לקרובים אשר נשארו בגיטו. את המכתבים אשר הועברו בדואר זה היו צריכים לסמן באות , והדואר הועבר בכל עת. החל מה- 31.1.42 אושרו בצורה רשמית קשרי דואר עם יתר חלקי בוהמיה, אך דבר היה למעשה קיים אך ורק על-גבי ניר. כי הגלויות החודשיות המכילות 30 מלים לא הגיעו לייעודם אף פעם אחת.

שנוי יסודי החל רק ב- 20.9.42 כאשר ניתן אישור לשלוח מדי חודש גלויה אחת לקרובים בבוהמיה ויתר שטחי גרמניה. וכדי לשלוח מכתב, היה צורך באישור מיוחד. באותו הזמן הודיעו גם על אפשרות שליחת מכתבים קצרים לארצות חוץ הניאטרליות. כיוון היתה קיימת חלוקת הטופסים המיוחדים של הצלב האדום עבור הודעות לקרובים בארצות האויב. מותר היה לקבל גלויות וחבילות מבוהמיה ומגרמניה, אך לא מפולציה.

לקשרי דואר ממשיים הגיע דואר הגיטו רק ב- 1.6.43 לאחר שנתקבלו הוראות חדשות בענין זה ביום 24.5.43. החל מיום זה היה כל יהודי החי בגיטו רשאי לשלוח גלויה אחת פעם בשלושה חדשים. לגלויות האלו היו טופסים מיוחדים אשר אפשר היה לקבלם בועד הגיטו. הגלויות עברו צנזורה ע"י פקיד בדואר היהודי, ומשם נשלחו דרך ועד הגיטו למרכזיה אשר היתה בברלין, וינה או פראג. רק שם בוילו הגלויות והועברו דרך הדואר האזרחי למקבליהם. בדרך כלל היתה גלויה כזאת כחודש אחד בדרך מהשולח אל המקבל. גם גלויות אשר נשלחו אל היהודים בגיטו היו צריכות לעבור את הדרך המסובכת הזאת. ראשי הועד היהודי בפראג הוציאו באוגוסט 1943 הוראה כתובה בעניני הדואר בזו הלשון:

"לגיטו טרזיאנשטאדט מותר לשלוח אך ורק גלויות. אלו צריכות לעבור דרך הועד היהודי בפראג. מותר לכתוב בגלויה רק את התאריך, כתובת, חתימה ו-30 מלים. תועברנה רק גלויות הכתובות בכתב ברור ובאותיות דפוס. אפשר לכתוב את הגלויות גם במכונת כתיבה. לשולח מותר לשלוח רק גלויה אחת לאותה כתובת. כיוון אסור לשלוח מספר גלויות לאנשים שונים. מותר לכתוב בגלויה על חבילות שנשלחו, אך אין זה מקובל לכתוב על תוכן או משקל החבילה.

סדרי דואר
תקנים

לפי בקשת מנהל מחלקת הנוער שליד מחלקת החנוך של עיריית תל-אביב, הירצה הממונה על עניני חנוך הנוער לבולאות של התאחדות אגודות הבולאים בישראל, ד"ר י. פרוידנברגר, לפני הממונים על ארגוני הנוער בתל-אביב.

נשאל ההרצאה היה "חנוך הנוער לבולאות".

ד"ר פרוידנברגר ציין בהרצאתו את ההתענינות בבולאות הגוברת והולכת בקרב הנוער והדגיש את הצורך בהדרכתם לאיסוף נכון של בולים. כ"כ סקר הזואם בקצרה את התפתחות הבולאות מאז הופעתו של הבול הראשון ועד היום, את חשיבות אסוף בולים מבחינה חנוכית כעזר לגיאוגרפיה, היסטוריה, טבע וכו', מלווה ע"י דוגמאות רבות של בולים מענינים.

השאלות הרבות שהופנו למרצה הראו את התענינותם הגדולה של מדריכי הנוער.

ביום 25.11.58 התקיימה בדירתו של יושב ראש ההתאחדות ד"ר מ. אופיר הישיבה החודשית של הועד הפועל. דונו בה ענינים שוטפים.

למזכירות ההתאחדות הגיעו מספר מכתבים מחוץ לארץ בהם מתלוננים מספר אספנים כי המחליפים שלהם בארץ מקבלים מהם בולים ללא שליחת תמורה. במכתבים האחרונים נמצאים תלונות רבות נגד אסף "מקור הבולים", תל-אביב, יונל שמילוביץ, תל-אביב, ומרי שרגא, חיפה. התנהגות זו של אספנינו גורמת לנו ולמדינה נזק רב, קיים צורך להשיב מיד על מכתב או החזרת החומר הבולאי.

נודע לנו כי בזמן הקרוב ביותר יופיעו סמלים לכל אספני הבולים המאורגנים, אשר ישלחו לאגודות לפי הזמנותיהן.

הישיבה החודשים הבאה של הועד הפועל תתקיים ביום 29.12.58, בשעה 17.00 במועדון האגודה החיפנית, רח' הרצליה 24.

האגודה התל-אביבית לבולאות מודיעה לנו כי היא עומדת להתחיל בחוג בולאי לנוער אשר יפתח ב-16.12.58 במועדון הנוער ברח' צבי שפירא ליד בית הקרן הקיימת בתל-אביב.

אגודה
תל-אביבית

כל האגודות מתבקשות לשלוח כל חודש עד ה-28 על כל הנעשה באגודותיהם.

ב-1 בדצמבר התקיימה באולם התרבות של פתח-תקוה, במסגרת פעולות האגודה הבולאית בפתח-תקוה, הרצאה יו"ר ההתאחדות ד"ר מ. אופיר על הנושא: "משום בעולם הבולאות".

בברית המועצות עומד להופיע בול לזכרו של הסופר היהודי שלום עליכם.

שלום עליכם

בישראל בו ידוע שלום עליכם הרבה יותר מאשר בברית המועצות בו חיים בין 2,000,000,000 תושבים כ-3,000,000 יהודים, לא מצא משרד הדואר לנכון לכבד את זה אשר זכרו חייבים לכבד.

בעתון ד.ב.צ. כותב מר אוברשכציג במכתב גלוי לשר הדואר המערב גרמני ושואל מדוע לא הופיע בול מיוחד ליום הולדתו ה-80 של המדינאי הגרמני הדגול ולטר רטנאו. בגרמניה דורשים גרמנים הופעת בול לזכרו של שר החוץ היהודי, ולטר רטנאו.

ולטר רטנאו

חייבים להזכר בצבע החותמות בישראל, כאשר קוראים בד.ב.צ. את מאמרו של ד"ר פ.ו. גרהרד שמידט מברלין. ד"ר שמידט מתלונן על הצבע הרע אשר מסופק לדואר ואשר מקלקל את החותמות במכתבים.

צבע לחותמות

ח ר ג 1952 באסיפה השנתית בתחילת השנה נבחר ועד חדש המורכב מחברים הבאים :

יו"ר - ד"ר זאב קליונר, מזכ"ר - ז. אדלר, גזבר - צ. ברסט, ספרן - ד. הראל, חברי הוועד - ז. קסלר, ד"ר פרוידנברגר.

ספרית החוג הורחבה ומכילה כיום את רוב קטלוגי העולם, ספרות מקצועית, ספרי עזר וכדומה.

כלפני זמן מה עבר החוג למועדון חדש הנמצא בבי"ס כרמל, רח' צבי שפירא 5 ת"א, בערבי החוג (המתקיימים בכל יום ג' בשבוע בין השעות 20.00-22.00) צר המועדון מלהכיל את כל החברים והאורחים, דבר המעיד על המשך ההתענינות בבולאות, למרות הירידה במחירים של בולי ישראל.

בחודש זה התקיימו 3 הרצאות של חבר הכבוד מר ד. לשצ'נר על הנושא "איך להכין את אוספינו לקראת תצוגתם בתערוכת ת"א בשנת 1959".

יצויין שקיימת הצעת אחוד של שני המועדונים התל-אביביים, ועל האספה הכללית של החוג שתתקיים בקרוב להחליט על כך.

▲ ▲ ▲

פינת העחליף במערכת עתוננו נתקבלו בקשות חליפין מאת :

Esther Mariniu, 646, Argyle Rd. Brooklyn 30, N.Y. U.S.A.
P. Werner, Fritz Heckestr. 17, Doebe/SA., D.D.R.
H. Kuehn, Heideweg 12, Wilhelmshorst, D.D.R.
Anny Mamlok, Ejido 1569/9, Montevideo, Uruguay
Manfred Pieconka, Kolpingstr.6, Oberhausen/Sterkrade, GERMANY
Etien Jean, 30 rue Charles Ramackers, Bruxelles, Belgique

▲ ▲ ▲

אנו מבקשים מכל האגודות הבולאיות המסונפות להתאחדות, כ"כ כל אחד המעוניין בבולאות לשלוח לנו מאמרים וידיעות קצרות. אין אנו מתחייבים לפרסם כל דבר אשר ישלח אלינו. אם יצורפו דמי המשלוח יוחזר כל החומר אשר לא פורסם.

הננו לברך את

מר ש. של יט

עורך עתון "בולים" ועורך המדור הבולאי ב"מעריב"

להולדת בתו השניה

ברכה לבבית

לחבר הועד הפועל של ההתאחדות

מ. ויגודסקי

לכלולות בתו יעל

התאחדות אגודות הבולאים בישראל

ז. מורגנבסר

מכירות פומביות

מקבל חומר בולאי למכירה

אשר תתקיים בחודש ינואר 1959

קבלת חומר: תל-אביב, רה' דבורה הנביאה 3

התאחדות בולאים
בסדרת הספרים
תקיים מכירה פומבית

א. קארן ז-ש. פינקלמן

תל-אביב - רח' אלנבי 76

כבר התחלנו בקבלת חומר למכירה זו

החנות הגדולה ביותר בארץ לבולים

א. סטניק

תל-אביב - רח' אלנבי 64

מבחר גדול של בולי ישראל וחו"ל

"פילמונד"

ג. וויסלברג

קונה כל כמות של בולים ובולי ישראל

תל-אביב - רח' אלנבי 76